

■ УДК 022:331.14

В. П. Жукова, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, Харківська державна академія культури, м. Харків

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ДІЯЛЬНІСНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ БІБЛІОТЕКИ

Досліджено зміни умов праці під час виконання професійної діяльності в бібліотеках під впливом інформаційних технологій, що базуються на використанні сучасного обладнання, характер та зміст інформаційного навантаження персоналу для створення сприятливих умов безпечної праці в професійно-діяльнісному середовищі бібліотеки.

Ключові слова: бібліотека, професійно-діяльнісне середовище бібліотеки, чинники професійно-діяльнісного середовища бібліотеки, умови праці в бібліотеці.

В. П. Жукова, кандидат наук по социальным коммуникациям, доцент, Харьковская государственная академия культуры, г. Харьков

ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ДЕЯТЕЛЬНОСТНОЙ СРЕДЫ В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАТИЗАЦИИ БИБЛИОТЕКИ

Исследованы изменения условий труда во время выполнения профессиональной деятельности в библиотеках под влиянием информационных технологий, основанные на использовании современного оборудования, характер и содержание информационной нагрузки персонала для создания благоприятных условий безопасного труда в профессионально-деятельностной среде библиотеки.

Ключевые слова: библиотека, профессионально-деятельностная среда библиотеки, факторы профессионально-деятельностной среды библиотеки, условия труда в библиотеке.

V. P. Zhukova, Candidate of Sciences in Social Communications, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv

STUDY OF PROFESSIONAL AND ACTIVITY ENVIRONMENT IN THE CONTEXT OF LIBRARY INFORMATION SYSTEM DEVELOPMENT

The paper studies the changes in the working conditions through the execution of the professional activities of libraries under the influence of information technology based on the use of modern equipment, the nature and content of information loading of the personnel in order to create favourable conditions for safe work in the professional and activity environment of libraries.

Key words: library, professional and activity environment of libraries, factors of professional and activity environment of a library, working conditions of a library.

Постановка проблеми. На сучасному етапі відбуваються трансформаційні зміни в бібліотеках, які інтегрують їх до інформаційних інфраструктур суспільства, що виявляється в професійно-діяльницькому середовищі (ПДС) бібліотеки. ПДС бібліотеки являє собою багатоаспектне інтелектуальне середовище, яке трансформувалося в соціокультурний або інформаційно-науковий центр, уможливило задоволення інформаційних освітніх, наукових, культурних, дозвілєвих потреб безпосередньо в середовищі бібліотеки, активно використовуючи сучасну техніку і технології: персональні комп'ютери, додаткове устаткування, копіювальні пристрої, сканери й мультимедійне обладнання. В умовах інформатизації бібліотеки її ПДС безперервно розвивається та змінюється під впливом упровадження інновацій, тому обрана тема є, безперечно, актуальною.

Останні дослідження та публікації. На сучасному етапі різні напрями розвитку і функціонування ПДС бібліотеки вивчають О. Бобришева, Н. Грабар, В. Зуб, В. Медведева, Н. Мухамед'яров, Т. Ткаченко, О. Швидка, С. Шуляк. Бібліотечна інституція має певний комплекс норм і правил поведінки, які визначають взаємодію між суб'єктами виробництва та використання інформації. Слід зазначити, що за умов інформаційного середовища і мережових організаційних форм, зокрема консорціумів та корпорацій, до бібліотек необхідно пристосовувати загальні норми використання комп'ютерної та організаційної техніки. Ціннісна ієрархія поширюється на взаємовідносини між читачем та бібліотекарем і на професійному рівні організовує інформаційно-бібліотечне виробництво з надання інформаційних послуг і продуктів нового типу. Сучасна бібліотека — гібридне середовище, що значно змінює підґрунтя визначення, розрахунків, змісту та характеру цих норм.

Мета статті — дослідити умови професійної діяльності в бібліотеках під впливом інформаційних технологій.

Аналізуючи бібліотечне середовище, можна виокремити його якісні складові: інформаційну складову, комфортність, технологічність, сучасність, безпечність і моральність. На основі синтезу об'єднаних систем-компонентів у професійно-діяльницькому середовищі бібліотеки простежується комунікаційне середовище, де системоутворюючим елементом є персонал, який формує один з показників якості в напрямі міжособистісного та мережового спілкування. Саме комунікаційне середовище — це середовище формування бібліотекаря-професіонала. Завдяки процесу взаємодії в ПДС бібліотеки з фахівцями та користувачами відбувається соціалізація особистості бібліотекаря, розвиток його здібностей і набуття ним професійних навичок. Одним із важливих напрямів бібліотечної діяльності є комунікаційна

діяльність — джерело збору, збереження та поширення знань у вигляді інформації. Комунікації в бібліотеці відбуваються в системах міжособистісної взаємодії між людьми, через знакові системи, на основі документа, за допомогою персонального комп'ютера (ПК) та в мережі інтернет [4; 5; 10; 12; 13; 14].

Бібліотеки протягом робочого часу працюють у комп'ютерних мережах, накопичують електронні фонди, створюють бази і банки даних, сайти для надання віртуальних послуг, під час різних заходів використовують мультимедійне обладнання, й у зв'язку з цим постають актуальні питання щодо інформаційної, комп'ютерної, електричної та пожежної безпеки. Найважливішим об'єктом захисту в бібліотеках є життя персоналу і користувачів, котрі перебувають у будівлях бібліотек. Несанкціонований вплив окремих особистостей або груп людей, зокрема цілеспрямовані терористичні акти, а також непередбачувані дії, призводять до різних за ступенем тяжкості матеріальних і фізичних втрат.

За умов інформаційного виробництва потребує вирішення проблема створення безпечного бібліотечного середовища не лише з точки зору охорони споруд та приміщень бібліотек, захисту працівників, користувачів і служб безпеки, але й інформаційної безпеки та захисту інформації. Модель інформаційного простору бібліотеки складається з таких елементів: виробника та споживача інформації, окремих документів, та їх масивів, інформаційних потоків, баз та банків даних, довідково-інформаційного апарату тощо [2; 9; 13; 15].

Важливим етапом діяльності, спрямованої на забезпечення інформаційної безпеки, є розробка заходів стосовно запобігання проникненню вірусів до систем, а також здійснення інформування користувачів про їхню шкоду. Користувачам необхідно пам'ятати, що краще запобігти ураженням комп'ютерними вірусами, аніж усунути наслідки. Основою захисту від вірусів мають бути знання, дотримання правил безпеки, а також належні засоби управління доступом до систем [1; 3; 8].

Нині спеціально для бібліотек розроблено системи сигналізації, протипожежної безпеки, запобігання несанкціонованому виносу книг за межі бібліотеки, впроваджуються RFID-технології. Головна мета і місія бібліотеки — задоволення потреб і запитів членів соціуму. Активне зростання інформаційних потоків потребує нових засобів обробки документів, а також інноваційного управління технологічними процесами ПДС бібліотеки з використанням персональних комп'ютерів. Можна констатувати, що автоматизація бібліотек сприяє підвищенню ефективності та якості праці бібліотекарів.

Найважливішу роль у захисті організму людини під час роботи на персональних комп'ютерах має відігравати сучасна правова і нормативна база, тому за умов трансформаційних процесів необхідно приймати нові закони, норми та правила в галузі інформаційних технологій, а також нові гігієнічні вимоги до сучасного інноваційного обладнання бібліотек. Найвимогливіші нормативи щодо якості дисплеїв затвердила Шведська конфедерація профспілок. Цих стандартів дотримують усі провідні фірми-виробники моніторів. Для зменшення небезпечних і шкідливих впливів на людину в процесі роботи з ПК Всесвітня організація охорони здоров'я розробила рекомендації: обмеження за медичними показниками; вимоги до технічних характеристик дисплея; вимоги до робочого місця оператора; рекомендації щодо організації діяльності. Тому наразі в середовищі бібліотек необхідно встановлювати якісне обладнання [1; 6; 7; 8].

Соціально-комунікаційне середовище суспільства постійно розвивається. За даними статистики, обсяг знань у світі до початку XXI ст. збільшився більше ніж у 250 тис. разів. Розвиток засобів передачі, збирання й обробки інформації містить діалектичне протиріччя: з одного боку, слугує на благо людства, а з іншого — саме йому завдає шкоди. Людина з інформаційно залежною психікою постійно перебуває в хаосі випадкових асоціацій, а з незбалансованою картиною світу неможливо логічно мислити та діяти. Стан постійної інформаційної залежності руйнує психіку, робить людину тривожною й агресивною. Є випадки, коли оснащення бібліотек новими засобами автоматизації здійснювалося без урахування чинників, що негативно впливають на середовище бібліотеки. Для ефективного використання комп'ютерних технологій у бібліотеці необхідно так організувати виробничі процеси, щоб запобігти можливому виникненню нервово-емоційних стресів у працівників. Слід наголосити, що ці проблеми загострюються хаотичним і некерованим процесом автоматизації бібліотек України. Інтенсифікація праці призводить до додаткових навантажень і навіть змін психофізичних функцій в організмах працівників бібліотеки. Метою автоматизації бібліотеки є підвищення продуктивності й ефективності праці, а також якості продукції, оптимізація управління, створення сприятливих і безпечних для здоров'я персоналу умов праці. Інтелектуальні, емоційні та сенсорні навантаження, якими характеризується бібліотечна праця, призводять до негативних емоцій, стресів і хвороб: неврозів, остеохондрозів, радикулітів, хвороб очей тощо. Щоб оцінити напруженість праці бібліотечного персоналу під час роботи за комп'ютером, необхідно систематично здійснювати щоденні хронометражні спостереження протягом тижня. Причому трудова діяльність здійснюється за результатами повного

обліку виробничих чинників, які призводять до перенапруження [1; 3; 6; 7; 8].

Упровадження комп'ютерних технологій суттєво змінило організацію праці персоналу та виробниче середовище бібліотеки. Управління сучасними технологіями в бібліотеці пов'язане з раціональною організацією робочих місць і створенням сприятливих умов праці за ергономічними показниками роботи за ПК. Важливе значення має оснащення робочого місця спеціалізованими меблями, що розробляються для комп'ютерної техніки, іншим устаткуванням, а також технічними засобами тощо. Сучасна організація робочих місць пов'язана з обладнанням їх персональними комп'ютерами й створенням автоматизованих робочих місць.

Під час експлуатації ПК на працівників можуть впливати небезпечні та шкідливі виробничі чинники: підвищений рівень шуму, іонізуючі, лазерні, електромагнітні, інфрачервоні, світлові, ультрафіолетові випромінювання, електричний струм. Вивчення впливу на організм людини дисплея ПК засвідчило, що найнебезпечнішою є дія електромагнітного випромінювання. Проте ця реакція може перетворитися на патологію та призвести до захворювання тільки в разі збігу кількох обставин, наприклад, якщо виникає достатньо високий рівень поля довготривалого випромінювання. Існує припущення, що в разі тривалої дії різних електромагнітних впливів на організм може спостерігатися накопичення біологічного ефекту електромагнітного випромінювання. Це надзвичайно важливо, оскільки визначено гранично припустимі рівні електромагнітного випромінювання від комп'ютера без урахування ймовірності його використання одночасно з іншою «випромінюючою» технікою. Під час надання дозволу на експлуатацію конкретного приладу не враховуються загальні електромагнітні умови, наявні в місці розміщення нового джерела електромагнітного випромінювання через неможливість отримання таких даних. Тому можна дійти висновку, що організаційними заходами щодо захисту від дії електромагнітного випромінювання є вибір режимів роботи випромінюючого устаткування, що забезпечує рівень випромінювання, котрий не перевищує гранично припустимого, а також обмеження місця і часу перебування в зоні дії електромагнітного поля (захист відстанню та часом). Захист часом застосовується, коли немає можливості знизити інтенсивність випромінювання в конкретному місці до безпечного рівня. Людині, котра щоденно взаємодіє з ПК, бажано працювати з ним не більше половини робочого часу, утримуватися від роботи ввечері, тим більше — уночі. Обов'язково слід обмежувати час перебування за комп'ютером дітей і підлітків, які є користувачами бібліотек, оскільки вони чутливіші до дії електромагнітних хвиль.

Останнім часом з'явилися засоби захисту організму людини від біопатогенного впливу різноманітного електронного обладнання — моніторів і системних блоків ПК, серверів. Ці пристрої передбачають пригнічення диску торсійної компоненти випромінюючого обладнання. Такі засоби необхідно використовувати в зонах техногенної небезпеки ПДС бібліотек. Наразі до бібліотек, де персонал працює за ПК протягом 8-годинного робочого часу, необхідно встановлювати якісне обладнання. Важливими аспектами зменшення негативного впливу ПК на користувачів мають бути: всестороння інформованість персоналу бібліотек, доступність нормативної та правової документації, а також знання методів, що дозволяють збільшити захисні можливості самого організму та зменшити вплив негативних чинників ПДС.

Кілька років тому розроблено проект щодо створення оптимальних умов для організації діяльності людей, котрі працюють з різноманітними видами обчислювальної техніки. Експеримент засвідчив, що під час роботи за комп'ютером важливу роль відіграють: освітлення, віддалення комп'ютерів від інших робочих місць, обов'язкові нетривалі перерви протягом робочого дня. Лікарі радять застосовувати перегородки між автоматизованими робочими місцями. Недотримання санітарно-гігієнічних норм у бібліотеці також уможливило виникнення хвороб [1; 8].

Розвиток бібліотечної сфери протягом останніх років свідчить, що інформаційні технології є невід'ємною складовою її професійно-діяльнісного середовища: наукової організації праці бібліотечних фахівців та співробітників за умов використання комп'ютерної техніки, електричних пристроїв, мереж зв'язку, копіювального обладнання. У зв'язку із цим постають питання, пов'язані з вивченням умов забезпечення професійної діяльності, охорони праці в бібліотеках, з'ясуванням відкритості чинних нормативно-інструктивних документів з метою внесення змін і доповнень з урахуванням умов інформатизації бібліотеки.

На ці та інші фактори загрози здоров'ю бібліотечних фахівців мають зважати керівники бібліотек. Вони повинні доводити до відома працівників бібліотек правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Слід дотримувати вимог щодо виробничих приміщень, освітлення, рівня шуму та вібрації, обладнання, його розміщення й організації робочих місць користувача ПК, безпеки під час її експлуатації, а також персоналу, котрий працює за ПК, режиму праці та відпочинку в разі роботи на електронно-обчислювальній машині [1; 8; 11].

Під час експлуатації копіювально-розмножувального пристрою на працівника можуть впливати такі небезпечні й шкідливі виробничі

чинники: підвищені рівні шуму й ультрафіолетового випромінювання, надлишковий вміст у повітрі робочої зони озону, оксиду азоту, ацетону, водню селенистого, епіхлоргідрину, електричний струм.

Небезпечними чинниками в разі роботи з мультимедійним проектором є: фізичні (низькочастотні електричні й магнітні поля, статична електрика, ультрафіолетове випромінювання, підвищена температура, іонізація повітря, небезпечна напруга в електричній мережі, освітлювальні лампи і лінзи), хімічні (пил, шкідливі гази (в лампі)), психофізіологічні (напруження зору й уваги; інтелектуальні та емоційні навантаження; монотонність праці) [1].

Важливими аспектами зменшення негативного впливу технологічного обладнання на користувачів мають бути: всестороння інформованість персоналу бібліотек, доступність нормативної та правової документації, а також знання методів, що дозволяють посилити захисні можливості самого організму і знизити вплив негативних чинників електронного середовища. Причини, які порушують безпеку особистості, можуть бути різними, але, оскільки вони становлять загрозу для персоналу бібліотек, їх необхідно вивчати та запобігати їхньому негативному впливу.

Висновки. Таким чином, зміна умов праці під час професійної діяльності в бібліотеках під впливом інформаційних технологій, що базується на використанні сучасного обладнання, зміст інформаційного навантаження праці персоналу, потребують нової ергономічної організації професійно-діяльнісного середовища бібліотек, проведення спеціальних досліджень і розробки комплексу відповідних нормативно-правових документів для створення сприятливих умов безпечної праці в сучасній бібліотеці.

Список використаних джерел

1. Безопасность жизнедеятельности : учеб. пособ. / В. Иванов, Ю. Лис, Ю. Смирнитская и др. — Харьков : ЗАО. — 2003. — 402 с.
2. Берестова Т. Информационное пространство библиотеки: науч.-метод. пособие / Т. Берестова. — М. : Либерия. — 238 с.
3. Бобришева О. Сучасна бібліотека в інформаційному просторі: стратегії безпеки / О. Бобришева // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2012. — Вип. 35. — С. 66–75.
4. Грабар Н. Спілкування в бібліотеці: теоретико-методологічний аналіз : монографія / Н. Грабар. — Харків, 2015. — 354 с
5. Дворкіна М. Информационное обслуживание: социокультурный подход / М. Я. Дворкина. — М. : ИПО Профиздат, 2001. — 112 с.
6. Зуб В. Бібліотечні втрати та шляхи їх мінімізації: документознавчий аспект / В. Зуб // Бібл. вісник. — 2013 — № 1. — С. 36–45.

7. Зуб В. Социальная защита библиотечных работников в условиях компьютеризации библиотечных учреждений / В. Зуб, М. Демьяненко, С. Семенченко // Научн. труды Нац. библ. Украины им. В. И. Вернадского. — 2014 — Вып. 39. — С. 267–277.
8. Катренко Л. Охорона праці в галузі комп'ютерингу : підруч. за наук. ред. В. Пасічника / Л. Катренко, А. Катренко. — Львів : «Магнолія», 2012. — 544 с.
9. Медведева В. Сучасна бібліотека в розвитку суспільної інформатизації / В. Медведева // Наук. пр. Нац. библ. України ім. В. І. Вернадського. — 2015. — Вип. 41. — С. 512–520.
10. Мухамед'яров Н. Комунікаційне середовище здорового способу життя: бібліотекознавчий аспект / Н. Мухамед'яров // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2012. — Вип. 35. — С. 110–117.
11. Правила охорони праці для працівників бібліотек: Затвержено Наказом МНС України 12.12.2012 № 1398 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 3 січня 2 013 р. за № 41/22573.
12. Ткаченко Т. Засади формування системи якості бібліотеки / Т. Ткаченко // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2012. — Вип. 37. — С. 120–128.
13. Черних О. В. Концептуальні основи системи бібліотечних комунікацій: принципи, системність, структура, функції, зв'язок, динаміка розвитку / О. Черних // Вісн. кн. палати. — 2005. — № 12. — С. 21–24.
14. Швидка О. Еволюція комунікаційного середовища як чинник розвитку інформаційного суспільства / О. Швидка // Вісн. Харківськ. держ. акад. культури. — 2010. — Вип. 29. — С. 50–58.
15. Шуляк С. Інформаційний менеджмент в управлінні бібліотекою / С. Шуляк // Наук. пр. Нац. библ. України ім. В. І. Вернадського. — 2011. — Вип. 29. — С. 51–57.

References

1. Bezopasnost zhiznedeyatelnosti : ucheb. posob. / V. Ivanov. Yu. Lis. Yu.Smirnitskaya i dr. — Kharkov : ZAO. — 2003. — 402 s.
2. Berestova T. Informatsionnoye prostranstvo biblioteki: nauch.-metod. posobiye / T. Berestova. — M. : Liberiya. — 238 s.
3. Bobrysheva O. Suchasna biblioteka v informatsiinomu prostori: stratehii bezpeky / O. Bobrysheva // Visn. Kharkiv. derzh. akad. kultury. — 2012. — Vyr. 35. — S. 66–75.
4. Hrabar N. Spilkuvannya v bibliotetsi: teoretyko-metodolohichniy analiz: monohrafiya / N. Hrabar. — Kharkiv, 2015. — 354 s.
5. Dvorkina M. Informatsionnoye obsluzhivaniye: sotsiokulturniy podkhod / M. Ya. Dvorkina. — M. : IPO Profizdat. 2001. — 112 s.
6. Zub V. Bibliotichni vtraty ta shliakhy yikh minimizatsii: dokumentoznavchyy aspekt / V. Zub // Bibl. visnyk. — 2013 — № 1. — S. 36–45.
7. Zub V. Sotsialnaya zashchita biblioteknykh rabotnikov v usloviyakh kompyuterizatsii biblioteknykh uchrezhdeniy / V. Zub. M. Demianenko. S. Semenchenko // Nauch. trudy Nats. bibl. Ukrainy im. V. I. Vernadskogo. — 2014. — Vyr. 39. — S. 267–277.

8. Katrenko L. Okhorona pratsi v haluzi kompiutynhu: pidruchn. za nauk. red. V. Pasichnyka / L. Katrenko, A. Katrenko. — Lviv : «Mahnoliia», 2012. — 544 s.
9. Medvedieva V. Suchasna biblioteka v rozvytku suspilnoi informatyzatsii / V. Medvedeva // Nauk. pr. Nats. bibl. Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. — 2015. — Vyp. 41. — S. 512–520.
10. Mukhamediarov N. Komunikatsiine seredovyshche zdorovoho sposobu zhyttia: bibliotekoznavchyi aspekt / N. Mukhamediarov // Visn. Kharkiv. derzh. akad. kultury. — 2012. — Vyp. 35. — S. 110–117.
11. Pravyla okhorony pratsi dlia pratsivnykiv bibliotek: Zatverzhenno Nakazom MNS Ukrainy 12.12.2012 № 1398 Zareiestrovano v Ministerstvi yustytсии Ukrainy 3 sichnia 2 013 r. za № 41/22573.
12. Tkachenko T. Zasady formuvannia systemy yakosti biblioteki / T. Tkachenko // Visn. Kharkivsk. derzh. akad. kultury. — 2012. — Vyp. 37. — S. 120–128.
13. Chernykh O. V. Kontseptualni osnovy systemy biblioteknykh komunikatsii: pryntsyipy, systemnist, struktura, funktsii, zviazok, dynamika rozvytku / O. Chernykh // Visn. kn. palaty. — 2005. — № 12. — S.21–24.
14. Shvydka O. Evoliutsiia komunikatsiinoho seredovyshcha yak chynnyk rozvytku informatsiinoho suspilstva / O. Shvydka // Visn. Kharkivsk. derzh. akad. kultury. — 2010. — Vyp. 29. — S. 50–58.
15. Shuliak S. Informatsiinyi menedzhment v upravlinni bibliotekoiu / S. Shuliak // Nauk. pr. Nats. bibl. Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. — 2011. — Vyp. 29. — S. 51–57.

■ UDC 022:331.14

Zhukova V. P., Candidate of Sciences in Social Communications, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Kharkiv
valeriazhukova.kdak@gmail.com

STUDY OF PROFESSIONAL AND ACTIVITY ENVIRONMENT IN THE CONTEXT OF LIBRARY INFORMATION SYSTEM DEVELOPMENT

The aim of the article is to analyze the conditions of professional activities of libraries under the influence of information technology.

Research methodology. The justification of the study is provided by a thorough analysis of the research papers of the national and foreign scholars and practitioners as well as legislative acts regulating the labour safety of the library staff. At the present stage O. Bobrysheva, N. Hrabar, V. Zub, V. Medvedeva, N. Mukhamediarov, T. Tkachenko, O. Shvydka, S. Shuliak are studying different areas of development and functioning of the professional and activity environment of a library. The study is based on the fundamental provisions of the system, activity approaches as well as the combined analysis in determining the factors

of the professional and activity environment that affect the library staff in terms of information system development.

Results. The author argues that the changes in the working conditions of professional activities of libraries under the influence of information technology based on the use of modern equipment require a new ergonomic organization of professional and activity environment of libraries. Conclusions concerning the nature and content of information loading of the personnel are drawn. It is claimed that professional and activity environment of libraries requires further research and development of the relevant complex of legal documents to create favourable conditions for safe work in a modern library.

Novelty lies in the elaboration of theoretical provisions on the professional and activity environment, which are considered as a set of conditions for the implementation of social functions by the libraries and their orders in terms of library information system development.

The practical significance. The main provisions, results and conclusions stated in the article may be used to improve the quality of management of the professional and activity environment of libraries in the preparation of training programs in the higher education establishments, in-service training of librarians, as well as to prepare the branch rules and regulations for the system of labour and life safety of the library staff in the institutions of different levels.

Key words: library, professional and activity environment of libraries, factors of professional and activity environment of a library, working conditions of a library.

Надійшла до редколегії 22.02.2016 р.